

Henneppionier Albert Dun wil verwerking opschalen

Rotsvast vertrouwen in vezelhennepe

Al bijna twintig jaar spant Albert Dun zich in om het gewas vezelhennepe op de kaart te zetten. Ondanks tegenslagen is hij het vertrouwen in het gewas nooit kwijtgeraakt. De afgelopen jaren investeerde hij opnieuw. Dun Agro wil de verwerking binnen drie jaar opschalen van 430 naar duizend hectare.

Albert Dun heeft samen met dochter Marga en schoonzoon Wim Vos een akkerbouw- annex hennepverwerkingsbedrijf in het Groningse Oude Pekela. In de schuur staan de pallets met hennepproducten keurig in het gelid. Het grootste deel is strooisel voor paarden, pluimvee en andere hobbydieren, verpakt in handzame plastic baaltjes. Het strooisel is gemaakt van de houtkern van de hennepplant. Het buitenste deel van de stengel bevat de vezels. Korte vezels gaan naar de papierindustrie. De langere vezels zijn geschikt als vervanger van kunststofvezel. Ze kunnen worden gebruikt als isolatiemateriaal, maar zijn bijvoorbeeld ook grondstof voor de auto-industrie. In de schuur van Dun staat een aantal volle pallets klaar om verwerkt te worden in dashboards van BMW.

Begin jaren negentig was Dun betrokken bij de oprichting van Hempflax, tegenwoordig zijn concurrent op de Nederlandse hennepmarkt. De samenwerking met eigenaar Ben Dronkers liep spaak. Deze Amsterdamse zakenman is naast de industriële hennep actief in uitgangsmateriaal voor de geestverruimende variant van de cannabisplant. De associaties met softdrugs en het sterk wisselende contractareaal van de vezelhennepe, deden Dun in 1999 besluiten om zijn toenmalige partner de rug toe te keren en het voor zichzelf te proberen. In de afgelopen tien jaar heeft hij de teelt en verwerking verder geoptimaliseerd. Zo ontwikkelde hij een nieuwe oogst- en transportmethode. Traditioneel wordt het gemaaide product direct in balen geperst. Dun verhakstelt het gewas en kuilt het in. Bij het leeghalen van de kuil wordt het product in dichte, grote balen geperst, zoals dat in andere landen met katoen gebeurt. De methode werkt sneller en kost minder energie. In 2008 nam hij een nieuwe, zelf ontwikkelde verwerkingslijn in gebruik. Hiermee kan hij het ruwe product verwerken tot verschillende eindproducten. Afgelopen jaar ging er 430 hectare door de installatie.

Een rendabele exploitatie van de hennep verwerking bleek tot dusver niet mogelijk. Waarom gaat het nu wel lukken?

„Pionieren gaat nu eenmaal met vallen en opstaan. De afgelopen jaren zat de economische crisis ons dwars. Toch merk je dat de belangstelling en ook het aantal toepassingen voor natuurlijke vezels toeneemt. Duurzaamheid is een steeds belangrijker thema voor fabrikanten en daar past een milieuvriendelijk gewas als hennep perfect in. Maar het duurt even voordat bijvoorbeeld een autofabrikant als BMW hennepvezels gaat gebruiken. Zij moeten verzekerd zijn van een

constante aanvoer, een constante kwaliteit en de materiaaleigenschappen moeten 100 procent bewezen zijn. Inmiddels zijn ze daar van overtuigd.”

Wat maakt hennep zo duurzaam?

„Er wordt geen enkele chemische stof gebruikt in de teelt. Onkruidbestrijding is vanwege de snelle groei niet nodig. Het is een kwestie van zaaien en oogsten. Daardoor is het CO₂-verhaal aan de teeltkant al gunstig. Daar komt bij dat hennepvezel op aardolie gebaseerde producten kan vervangen. Maar ook andere natuurlijke vezels staan om die reden in de belangstelling, zoals sisal, jute, kokos en vlas.”

U pleit ervoor om de teelt te belonen met een vergoeding voor de milieuprestaties. Krijgt u de handen daarvoor op elkaar?

„LTO wil er niet aan. Die zit op de lijn van 'flat rate' bij het herverdelen van de subsidies uit Brussel, omdat meer telers daarvan profiteren. Ik zou mij kunnen voorstellen dat je bijvoorbeeld een deel van de ontkoppelde zetmeelsteun gebruikt om de teelt van een milieuvriendelijk gewas te stimuleren. Dat kan een gewas als hennep door de opstartfase heen loodsen.”

Door de opstartfase, wat bedoelt u daarmee?

„Het telen van een gewas moet niet afhankelijk zijn van subsidies. Maar nu we nog op beperkte schaal bezig zijn, liggen onze kosten relatief hoog. Bovendien hebben wij er hinder van dat andere initiatieven wel beloond worden. Denk aan mestvergisting, met de bijbehorende co-producten. Door de subsidies op vergisting wordt indirect de teelt van snijmaïs gesubsidieerd. Dat betekent voor ons dat we moeilijker aan areaal kunnen komen.”

Hoe snel wilt u de komende jaren groeien?

„We zitten nu op 430 hectare en hopen de komende drie jaar te kunnen opschalen naar duizend hectare. Dat is nog niet onze maximale capaciteit. Onze installatie is geschikt voor 2.000 hectare en na een kleine aanpassing 3.000 hectare. Maar dit zal gelijk moeten lopen met nieuwe toepassingen.”

In de vakbladen plaatste u afgelopen winter advertenties: 'telers gezocht'. Hoeveel telers zocht u en heeft u ze gevonden?

„De bedoeling was om het areaal dit jaar naar 600 hectare te brengen, maar dat is niet helemaal gelukt. Enerzijds zaten de hoge tarweprijzen ons dwars. Anderzijds het mooie voorjaarsweer. De teelt past namelijk goed op bedrijven die qua werk vol zitten. Als

je honderd hectare aardappels moet poten, dan zit je in het voorjaar niet te wachten op een klus als graan zaaien. Dit jaar was dat allemaal geen probleem. We hebben dit opgelost door hennepstro elders in te kopen, om aan de stijgende vraag te voldoen.”

Wat levert een hectare hennep op en wat moet een teler daarvoor doen?

„Een teler ontvangt van ons 800 euro per hectare. Het enige dat hij daarvoor hoeft te doen, is het land klaarleggen en ervoor te zorgen dat er 130 kilo stikstof in de grond zit. Wij verzorgen het zaaien en oogsten. En ook het opbrengstrisico ligt bij ons.”

Als telers hun land voor maïs verhuren, krijgen ze meer. Dan is het toch logisch dat ze niet voor hennep kiezen?

„Dat is maar hoe je het bekijkt. Vergeven wordt dat de huurder van het maïsland vaak het mestgeld opstrijkt. Ook vraagt de maïsteelt doorgaans veel meer van de grond dan hennep. Hennep staat maar honderd dagen op het veld.”

Kan een opbrengst van 800 euro wel concurreren met het saldo van tarwe?

„Dat hangt ervan af met welke prijs en welke opbrengst je rekent. Een boer praat het liefst over acht ton per hectare, maar hij heeft er ook stukken bij van vijf ton per hectare. Dat wordt nog wel eens vergeten. Ook de kosten worden vaak te laag ingeschat. Die combine staat er wel, maar vraagt onderhoud en diesel. En je maakt kosten voor het binnenrijden en opslaan. Pas als je zeven ton oogst bij een graanprijs vanaf 200 euro, dan kom je een beetje in de buurt.”

Hoe denkt u meer telers te interesseren voor de hennep-teelt?

„Het is niet gezegd dat de graanprijs zo hoog blijft als hij nu is. De verwachting is dat hij meer gaat schommelen. Ik denk dat we toe moeten naar meerjarige contracten. Bijvoorbeeld voor een duur van drie of vijf jaar. Dat geeft zowel telers als ons een stukje zekerheid.”

Er wordt vaak gezegd: bulkgewassen moeten we hier niet willen telen, dat kunnen ze elders goedkoper. Wat vindt u daarvan?

„Ten eerste moet je ervoor zorgen dat het geen bulkproduct wordt. Daarom investeren we ook in de verwerking en bekijken we telkens weer hoe we de plant nog beter kunnen benutten. Verder brengt een kilo tarwe overal in de wereld hetzelfde op. En toch wordt er overal tarwe geteeld. Hennep heeft daarom hier ook een goede kans.” ■



Copyright foto

